

som det ærede Medlem formodede, men i modsat Retning.

Til Slutning vil jeg gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem fra Skern (Ovesen), der udtalte, at det maatte være fuldkommen urigtigt, naar jeg sagde, at der efter Loven af 1904 skulde oprettes 6—7,000 Husmandsbrug. Ja, hvis jeg havde sagt dette, vilde det have været urigtigt, men det har jeg ikke sagt. Hvad jeg sagde, var, at efter Landbokommissionens Betænkning tænkte man sig i Løbet af 5 Aar at oprette 5—6,000 Husmandsbrug, og efter det Lovforslag, som Regeringen i 1896—97 fremsatte, tænkte man sig i Løbet af 5 Aar at oprette 6—7,000 Husmandsbrug. Men dette har ikke noget med den Betragtning at gøre, som det ærede Medlem anstillede over, hvor mange Brug der kunde oprettes efter Loven af 1904. Derom har jeg slet ikke udtalt mig. Endelig sagde det ærede Medlem, at det var urigtigt af mig at kritisere de hidtil gældende Love om Husmandsbrug, eftersom Socialdemokratiet havde stemt for dem alle. Ja, det har Socialdemokratiet, men det har altid gjort det med den Begrundelse, at det skønnede, at disse Love betød Skridt i den rigtige Retning, men at de ikke opfyldte de Krav, som vi maatte stille, og som Landarbejderne maatte stille, for at det kunde blive virkelig gode Love. Der er altsaa ikke nogen Uoverensstemmelse mellem, hvad jeg har sagt, og den Stilling, som mit Parti gennem Aarene har indtaget til de forskellige Love om dette Emne, der har foreligget til Behandling.

Inden det foreliggende Lovforslag sendes i Udvalg, vil jeg paa ny henstille til den højtærede Landbrugsminister at overveje, om det alligevel ikke er fornuftigere, netop af Hensyn til Fremtiden, at give Loven en saa stærk Begrænsning som muligt, enten at nøjes med at forlænge den gældende Lovs Gyldighed et Aar eller kun medtage de allernødvendigste Ændringer i den Lov, som bliver Resultatet af Arbejdet i det Udvalg, som antagelig nedsættes efter Behandlingen her i Salen. Dermed anbefaler jeg i øvrigt Lovforslaget til velvillig Behandling i Udvalget.

N. Frederiksen: Det ærede Medlem fra Rønne (Hauge) udtalte sin Frygt for, at Ændringen i § 7 vilde medføre, at de ubemidlede Landarbejdere ikke i saa stor Udstrækning som ønskeligt kunde gøre Brug af Loven. Efter det Kendskab, jeg har til Forholdene i det praktiske Liv, har jeg den Opfattelse, at denne Ændring netop

vil medføre, at Fordringerne med Hensyn til Kapital hos Laansøgerne ikke bliver saa strenge, men at det nok skal vise sig, at Loven bedre end den nugældende kan udnyttes af de ubemidlede Befolkningslag. I denne Henseende slutter jeg mig helt og fuldt til den højtærede Landbrugsministers Udtalelser.

Det ærede Medlem citerede en Del af min Tale i Gaar og udtalte sin og sit Partis uforbeholdne Tilslutning til de Ideer, jeg deri havde gjort gældende. Jeg kan ikke andet end udtale min Glæde derover og haaber ogsaa, at der en Gang kan komme et Samarbejde i Stand mellem os om dette Spørgsmaals Løsning, naar Tiden dertil er inde. Jeg kunde dog i denne Forbindelse have Lyst til at gøre opmærksom paa et andet Afsnit af min Tale, det nemlig, hvori jeg omtalte, at vi Husmænd gennem vore Organisationer foreslaar, at den fremtidige Form for Besiddelse af Statshusmandsbrug bliver Selveje. Vi betragter nemlig Statsfæste som uheldigt, idet dette kun omfatter en begrænset Brugsret og Raadighedsret over Ejendommen. Ved at bruge Ordet Selveje foreslaar vi, at naar i Fremtiden Statshusmændene faar afviklet deres Forhold til Staten med Hensyn til Bygning og Besætning, og hvad der staar paa Jorden, opnaar de fuld Dispositionsret over vedkommende Ejendom. Men der er een Ting, de aldrig opnaar, det er Raadighedsretten over den Værdi, det paagældende Jordstykke til enhver Tid har; den Værdi er Statens. Jeg mener, vi godt kan kalde det Forhold Selveje, idet vi ved Selveje forstaar Brugsret og Raadighedsret over den Ejendom, som vedkommende Mand har Skøde paa.

Til det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 6te Valgkreds (Ovesen) vil jeg sige, at den Uoverensstemmelse, der er imellem os vedrørende Tillægslaanene, meget muligt stammer fra de forskellige Forhold, vi har for Øje i det daglige Liv, og Uoverensstemmelsen er ikke større, end at vi muligvis kan faa den fjernet ved den senere Forhandling. — Angaaende Spørgsmaalet om „Karakter af Husmandsbrug“ mener jeg, at det ikke vil være vanskeligt at fastslaa dette Forhold i det praktiske Liv, idet Amtskommissionerne og Landbrugsministeren til enhver Tid maa være klar over, at det, der egentlig maa forstaas ved et Husmandsbrug, er en Lod, paa hvilken en Mand ved eget Arbejde kan ernære sig og sin Familie. Jeg deler den Anskuelse, at hvis man ved den Bemærkning skulde mene,